

Herstel
Talent

De weg die zichzelf
niet wijst

Onafhankelijke cliëntondersteuning
juli - december 2025

Ter attentie van: Gemeente Schouwen-Duiveland
Door: Irene van de Giessen, adviseur en
Klazine Tuinier, directeur Stichting HerstelTalent

april 2026

Inhoudsopgave

Inleiding “De weg die zichzelf niet wijst”	5
Onafhankelijke cliëntondersteuning in Schouwen-Duiveland	8
Thema's en vragen	10
1. Fragmentatie en complexiteit van hulpverlening	10
2. Mentale problematiek	10
3. Eenzaamheid	11
4. Doorstroom in wonen	12
5. Lichamelijke gezondheid	12
6. Mensen willen graag bezig zijn	12
7. Kwaliteiten	13
8. Complexe casuïstiek	13
Cijfers	14

De weg die zichzelf *niet* wijst

In een tijd die doet denken aan de oude verhalen van de Grieken, lag er aan de rand van het land een eilandrijk. Omringd door water, gevormd door wind en getijden, kende dit gebied al eeuwenlang de strijd tussen orde en chaos. Hier hield men het water tegen met dijken en dammen, maar wist men ook dat de zee nooit volledig te temmen. Net zoals het leven zich niet laat vangen in regels alleen.

Op dit eiland leefden mensen in een landschap vol onzichtbare doolhoven. Niet van steen, maar van regels, steun maar ook stemmen en vooroordelen die door elkaar spraken. Ieder pad leek ergens heen te leiden, maar zelden naar het hart van de zaak. Wie erin verdwaalde, moest zelf de weg vinden tussen wachters, poorten en gesloten deuren zonder kaart, zonder gids.

Sommigen droegen een last die al vroeg in hun leven op hun schouders was gelegd. Als kinderen hadden zij stormen doorstaan die hen leerden te overleven, maar niet om te rusten. Hun krachten waren groot: veerkracht, scherpte en volharding, maar hun kompas was anders afgesteld. Zoals het eiland de sporen draagt van vroegere overstromingen, zo droegen zij de littekens van wat was geweest. Waar anderen richting vonden, voelden zij vooral de wind van verwarring en de echo van oude pijn.

In de schaduw van deze doolhoven groeide een stille leegte. Verbindingen raakten verloren, stemmen verstomden, en eenzaamheid sloop als een mist over de velden en langs de dijken. Wie alleen staat, hoort zijn eigen gedachten luider en de wereld zachter. Zo werd de cirkel rond: wie zich terugtrok, verloor houvast, en wie houvast verloor, trok zich verder terug.

Ook hun lichamen droegen de sporen van deze strijd. Pijnen zonder naam, klachten zonder erkenning en te vaak genegeerd, te vaak niet begrepen. Terwijl zij probeerden hun leven vorm te geven, botsten zij op nieuwe muren: een huis dat niet veilig voelde, werk dat buiten bereik leek, regels die eerder beperkten dan hielpen.

Toch, te midden van dit alles, waren er vonken. Zoals het land telkens opnieuw wordt opgebouwd na storm en hoogwater, zo bleven mensen zoeken, proberen en hopen. Zij die, ondanks alles, de moed vonden om opnieuw een stap te zetten. Hoe klein ook. Hun kracht lag niet in perfectie, maar in het blijven bewegen, zelfs wanneer de weg onduidelijk was.

In deze wereld verschenen gidsen. Geen helden met zwaarden, maar mensen die de weg kenden omdat zij hem zelf ooit waren kwijtgeraakt. De gidsen brachten structuur zonder de mens uit het oog te verliezen. Zij spraken dezelfde taal, herkenden de tekens langs het pad en konden, waar nodig, naast iemand gaan staan. Niet om over te nemen, maar om samen richting te vinden en orde te scheppen in chaos, zoals dijken die het land beschermen maar ook ruimte laten voor het water.

Dit verslag vertelt het verhaal van deze gidsen en de mensen die zij begeleiden. Over het zoeken naar samenhang in versnippering, naar rust in onrust, naar betekenis in stilstand. Het is een verhaal van vallen en opstaan, van begrenzen en verbinden, van systemen die soms tekortschieten en mensen die desondanks blijven groeien.

Zoals in de oude sagen is de weg niet recht, en de uitkomst nooit zeker. Maar waar mensen samen de krachten bundelen tegen de storm, ontstaat iets wat sterker is dan het doolhof zelf: de mogelijkheid tot herstel.

Onafhankelijke cliëntondersteuning in Schouwen-Duiveland

Sinds januari 2019 biedt Stichting HerstelTalent onafhankelijke cliëntondersteuning in de gemeente Schouwen-Duiveland voor mensen die hulp en ondersteuning goed kunnen gebruiken maar het niet goed weten te vinden of er geen gebruik van maken. Het is inmiddels een goede gewoonte om elk half jaar de gemeente te informeren over cijfers en feiten en vooral over trends, ontwikkelingen en bijzonderheden die wij signaleren.

Voor u ligt het rapport onafhankelijke cliëntondersteuning van Stichting HerstelTalent over de tweede helft van 2025.

Onafhankelijk cliëntondersteuners zijn van groot belang in een samenleving waarin mensen steeds meer grip op hun leven verliezen ondanks dat er steeds meer een beroep wordt gedaan op zelfregie. Zelfregie of eigen regie is belangrijk, maar niet voor iedereen vanzelfsprekend. Het is belangrijk om alert te zijn op mensen die niet goed weten waar zij recht op hebben en hoe zij hier aanspraak op kunnen maken.

In Schouwen-Duiveland zijn er meerdere partijen die dit doen, elk met hun eigen expertise:

- SMWO is met name gevraagd om alle burgers die op zoek zijn naar vormen van zorg te ondersteunen.
- EvaRegelt!: is met name gevraagd om mensen die te maken hebben met ingewikkelde regelgeving, of meerdere wetten, te verbinden met de juiste vormen van zorg.
- Stichting HerstelTalent is met name gevraagd om mensen die met mentale problemen kampen te verbinden met de juiste vormen van zorg.

HerstelTalent biedt vanuit ervaringsdeskundigheid ondersteuning aan de inwoners van het bijzondere dorp uit de inleiding. Zij weten hoe het is om te verdwalen in het woud van wetten en regels of om in de storm geen uitweg meer te zien. Zij kennen het belang van iemand die, door af en toe aan te haken, het vlammetje van hoop en perspectief van zuurstof kan voorzien.

Thema's en vragen

Het is een goede gewoonte om elk half jaar de gemeente te informeren over veelvoorkomende thema's, signalen en eventuele vragen die op basis van de ondersteuning naar boven komen.

1. Fragmentatie en complexiteit van hulpverlening

Veel van de mensen die wij begeleiden hebben met meerdere instanties tegelijk te maken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een combinatie van de gemeente in verband met bijvoorbeeld een WMO aanvraag, het UWV, de GGZ en de woningbouw. Regelmatig komt hier nog een bewindvoerder of huisarts bij.

Inwoners regelen vaak zelf de communicatie tussen deze partijen. Dit zorgt regelmatig voor:

- verwarring over verantwoordelijkheden (wie doet nu wat en wat wordt er verwacht?)
- administratieve belasting
- stress en vertraging in hulpverlening.

Eenzijdig is dit een probleem omdat mensen vanuit hoe hun leven is gelopen vaak vaardigheden missen om overzicht te houden en hulp te vragen in dit soort situaties. Daarnaast zorgt het voor chaos en dat is enerzijds voor mensen bekend en anderzijds een beroemde manier om het doel uit het oog te verliezen waardoor het proces soms maanden of jarenlang stil lijkt te staan. Casusregie of één vast aanspreekpunt is hierbij helpend. Dat vraagt wel om korte lijnen tussen de betrokkenen en afspraken over wie de leiding heeft.

2. Mentale problematiek

Logischerwijs kampen veel mensen die wij ondersteunen met psychische problemen.

Daarvoor worden wij gevraagd. Denk hierbij aan:

- somberheid of depressieve gevoelens
- (Vroegkinderlijk)trauma
- Stress en overbelasting

- piekeren en angst
- emotionele instabiliteit.

Met name vroegkinderlijk trauma speelt een grote rol in eigen alle casuïstiek. Dat betekent dat mensen stagnatie hebben opgelopen in hun ontwikkeling. Dit is meestal de reden waarom zij hun vaardigheden anders hebben ontwikkeld. Overlevingsvaardigheden zoals terugtrekken en vermijden of juist heftig verbaal naar voren treden komen veel voor. Sociale vaardigheden, begrenzen en zelfregulatie zijn zaken die mensen meestal niet meekrijgen door vroegkinderlijk trauma.

Bij zelfregulatie hoort ook het vermogen om:

- verlies te verwerken.
- om te gaan met spanningen.
- structuur in het dagelijks leven behouden.

In de ondersteuning besteden wij aandacht aan zelfregulatie en de gevolgen van vroegkinderlijk trauma. Het blijkt dat mensen hier vaak ondanks behandeling weinig over weten. Het kan interessant zijn om hulpverleners of gemeentemedewerkers hierin te trainen.

3. Eenzaamheid

Veel mensen hebben een klein sociaal netwerk. Doordat zij geen werk hebben, verlies hebben geleden van naasten, beperkte sociale vaardigheden hebben of kampen met stigma is de eenzaamheid nog groter.

Eenzaamheid op zichzelf vergroot dan weer de kans op psychische en lichamelijke klachten, wat participatie nog meer tegengaat. Eenzaamheid en de onderliggende oorzaken zijn dus belangrijk om aan te pakken om de vicieuze cirkel te doorbreken.

Advies is daarom ook om juist in buurten waar mensen met al dan niet zichtbare psychische problemen wonen in te zetten op stigmabestrijding enerzijds en het mogelijk maken van ontmoeting anderzijds. Er zijn interessante bekende programma's op dit gebied

die de moeite waard zijn om eens uit te proberen in Schouwen-Duiveland bijvoorbeeld in een combinatie tussen wijkged, ervaringsdeskundige en SMWO.

4. Doorstroom in wonen

Het komt regelmatig voor dat mensen liever ergens anders wonen, bijvoorbeeld door akelige ervaringen met de buurt of omdat iemand begeleid wil wonen en hier geen plek voor is. Dit zijn beide bekende maar belangrijke aandachtspunten. Wanneer iemand continu te maken heeft met een onveilige woonplek door stigma of eerder traumatische ervaringen is de kans klein dat herstel optreedt.

5. Lichamelijke gezondheid

Naast praktische administratieve vraagstukken en mentale gezondheid kampen bijna alle mensen die wij ondersteunen met lichamelijke klachten. Dit past bij het wetenschappelijk onderzoek naar comorbiditeit bij mensen met ernstig psychische aandoeningen.

Het heeft een combinatie aan oorzaken waaronder het moeite met verwoorden van lichamelijke klachten maar ook het niet serieus genomen worden waardoor mensen hulpvragen vermijden. Het is interessant om te kijken naar een pilot waarbij huisartsen en/of praktijkondersteuners naar mensen toe komen, bijvoorbeeld in de laagdrempelige steunpunten zoals Ammekare.

6. Mensen willen graag bezig zijn

Mensen willen graag een dagstructuur en van betekenis zijn. De stap naar vrijwilligerswerk of werk is vaak groot en vraagt geduld en een zorgvuldige ondersteuning. Mooi voorbeeld is een jonge vrouw met een wajong die wil werken maar een baby heeft. Zij heeft nog nooit gewerkt en wil daarom starten met rustig aan opbouwen van vrijwilligerswerk maar daarvoor krijgt ze geen kinderopvang. De gemeente staat open om hierover mee te denken maar alleen al alle vragen die hierbij komen kijken zorgen voor veel stress. Hier zou een preventieve doorbraakmethode op zijn plek zijn. Vroegtijdig ingrijpen zodat iemand een positieve stap kan zetten en dat verder 'wegzakken' voorkomen kan worden. Wij pleiten

door voor het vroegtijdig te kijken hoe de regels te doorbreken om mogelijkheden te creëren in plaats van enkel problemen op te lossen.

7. Kwaliteiten

Ondanks de problemen laten veel mensen juist sterke eigenschappen zien. Misschien niet altijd maatschappij wenselijk ingezet maar het getuigt wel van:

Veerkracht en doorzettingsvermogen. Mensen zetten zich blijvend in voor verbetering van hun situatie en verliezen niet snel de moed omdat alle ingewikkelde regels, lange wachttijden en moeilijke persoonlijke omstandigheden. Daarnaast staan de meeste mensen open voor zelfreflectie en leren door gesprekken te voeren over hun verleden, hoe zij hierdoor overlevingsvaardigheden hebben ontwikkeld die voor anderen moeilijk te begrijpen zijn, hoe hun persoonlijke ontwikkeling verder kan vormgeven en hoe gedrag een negatieve maar ook een positieve invloed kan hebben. De bekende uitdrukking 'vliegen vang je met stroop niet met azijn' wordt veel toegepast in ons werk. Daarnaast proberen mensen vaak zelf oplossingen te vinden voor hun probleem en zodoende verantwoordelijkheid te nemen.

8. Complexe casuïstiek

HerstelTalent heeft het afgelopen jaar meer mensen ondersteund met complexe casuïstiek waarvan in een eerder stadium werd gezegd: dat doen wij niet. Tot nu toe lijkt dit in de meeste situaties goed uit te pakken. Het heeft ook invloed op de ontwikkeling van onze medewerkers. Het vraagt veel van hen en tegelijkertijd doet het goed om te merken dat er wat ontwikkeling is.

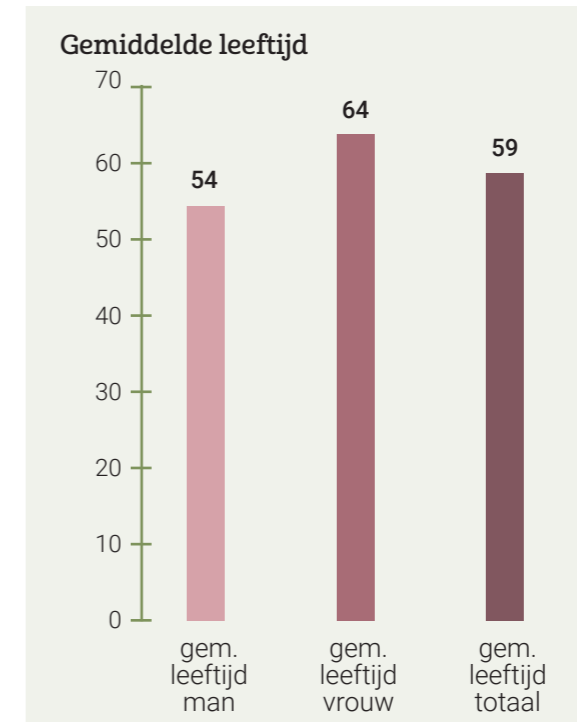
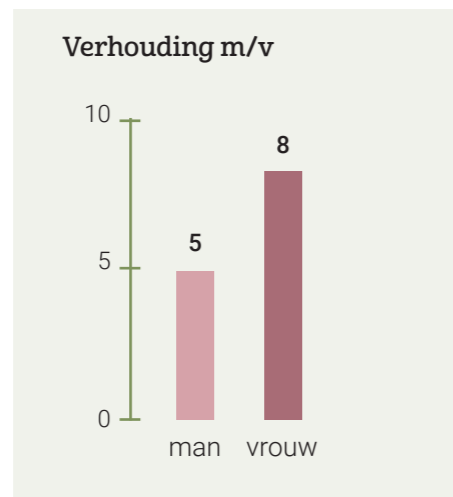
3. Cijfers

Hieronder vindt u in grafieken een aantal cijfers over de inzet van Stichting HerstelTalent ten behoeve van Onafhankelijke Cliëntondersteuning in 2025.

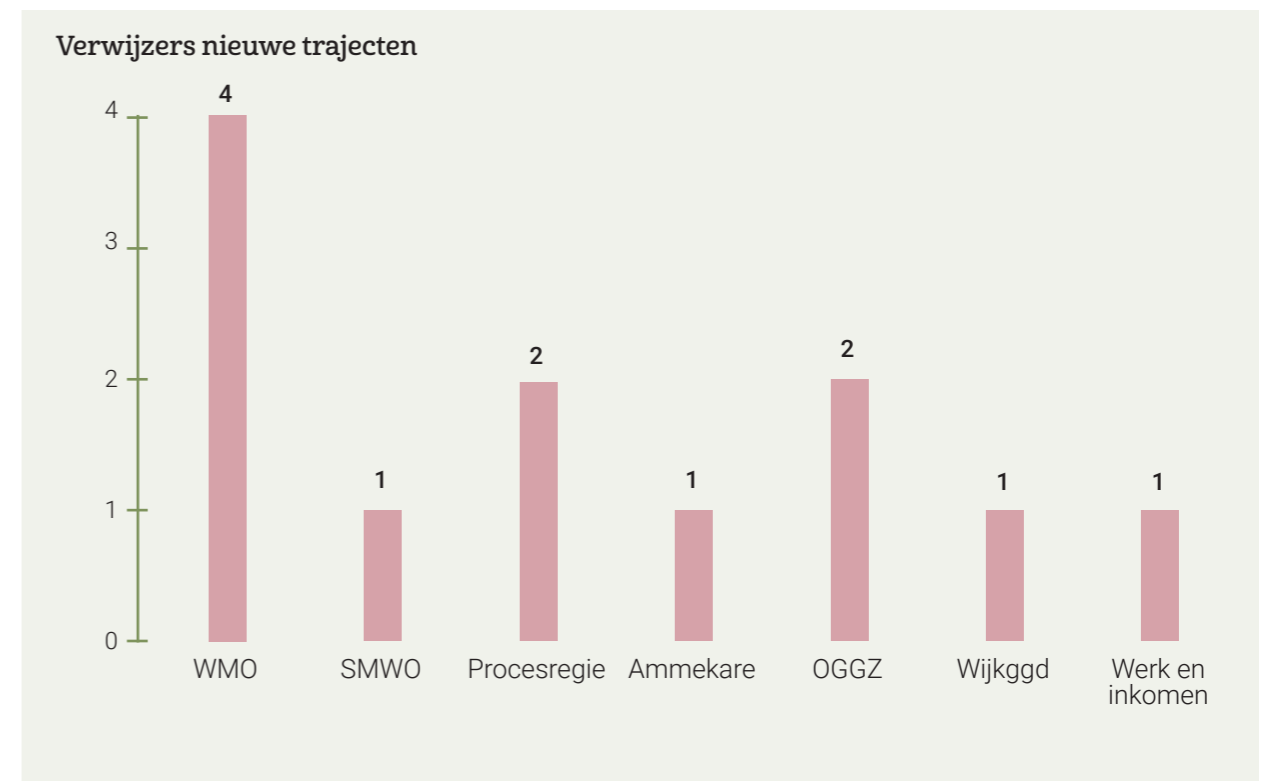
Tabel 1 toont een overzicht van het verloop van de trajecten in 2025. Er werd gestart met 21 trajecten. Er kwamen dertien nieuwe trajecten bij in 2025 en er sloten er 11 af. In totaal zijn er 35 mensen ondersteund. Vijf van hen volgen een zogenaamd uitzondering traject.

In de onderstaande tabellen is de gemiddelde leeftijd te zien van de mensen die ondersteund worden en zijn en of zij man of vrouw zijn. Het gaat hierbij om de nieuwe aanmeldingen. Het valt op dat vrouwen meestal gemiddeld wat ouder zijn wanneer er ondersteuning nodig is.

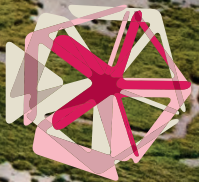
In de volgende tabel is te zien door wie de nieuwe aanmeldingen zijn verwezen.

Wat hierbij vooral opvalt is dat mensen HerstelTalent nauwelijks meer zelf weten te vinden terwijl het wel een standaardaanbod is in cliëntondersteuning waar inwoners op gewezen worden wanneer ze een WMO aanvraag doen.

Herstel
Talent

 hersteltalent
hersteltalent.nl